

Nieuws.brief

Lente editie

2014

LAAT DE NATUUR NIET BARSTEN!
MAAK UW EIGEN AFFICHE OP WWW.BARSTEN.BE

TRAGE WEGEN: KANSEN VOOR NATUUR (-BELEVING)?

FOCUSACTIVITEIT: (KAM)SALAMANDERWANDELING
ANTITANKGRACHT, 11 MEI

v.u. Catherine Beddeleem
Rijmenamsebaan 94,
3190 Boortmeerbeek

natuurpunt
Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 80.000 gezinnen als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bomenrij, houtkant, beek of wegberm.

Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbeluid. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw kan door overschrijving van 24,00 euro op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:
Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016 60 61 62
info@natuurpunthaacht.be

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan op bovenstaand adres!

Bestuur

Catherine Beddeleem , Voorzitter
catherine.beddeleem@telenet.be
0477 99 90 05

Isa Van Horenbeeck, Secretaris
vanhorenbeeckisa13@hotmail.com
016 84 48 09

Luc Bijmens , Penningmeester
016 60 29 67

VOORWOORD

Het zonnetje schijnt binnen ...

Op de tafel staat een vaas met kronkelige gele tulpen...

Vogels zingen hun mooiste lied
Leve de lente !

De winter wordt opgeruimd, tuinen worden lenteklaar gemaakt, mensen leven in en beleven de natuur.

Bloesems, lentefris groen,... alles komt terug tot leven ! Natuurpunt Haacht komt met leuke activiteiten aandragen:

- De boomgaardijs mochten al 'hun' bomen snoeien.
- De lentewandeling in het Schoonbroek trok veel wandelaars aan.
- De amfibieënwandeling op 11 mei wordt een focusactiviteit voor Natuurpunt. We verwachten dan ook extra veel volk en we doen dan ook een extra ivm. info en catering. Het wordt een boeiende en leerrijke wandeldag!
- Wil je eens 's avonds op stap? Dan kan je op 22 mei mee wandelen in Tildonk.
- Op 15 juni krijgen we een wandeling met extra aandacht voor de flora in het Haachtse Broek.

Ondertussen is het N. team weer goed in actie om onze natuurreservaten te beheren, onderhouden. Dankzij hun vrijwillige inzet worden en zijn de reservaten natuurparels ... Tijd om het te ontdekken en de stapschoenen aan te trekken!

Achteraan deze nieuwsbrief vind je de volledige activiteitenkalender voor 2014. Neem alvast deel aan één of meerdere activiteiten en beleef de natuur !

Als je voortaan deze nieuwsbrief via de e-mail wenst te ontvangen in plaats van deze papieren versie, dan kan je dat laten weten via een e-mailtje naar info@natuurpunthaacht.be.

Tot ziens op eens van onze wandelingen, werkdagen, ...

Catherine Beddeleem
Voorzitter Natuurpunt Haacht.

BELEID

TRAGE WEGEN: KANSEN VOOR DE NATUUR(-BELEVING)?

De gemeente heeft alle trage wegen geïnventariseerd en doet nu een bevraging bij alle verenigingen. Natuurpunt Haacht grijpt deze kans aan om de natuurwaarde in de gemeente te verbeteren en de wandel- en fietsmogelijkheden uit te breiden.

In dit artikel stellen we het trage wegenproject van de gemeente voor. Vervolgens gaan wij, Natuurpunt Haacht, in op de kansen die dit project biedt op een grote natuurbeleving via de uitbouw van wandel- en fietspaden. Via een doordacht trage wegenplan zijn er kansen voor een kwaliteitsvollere natuur.

Wat zijn trage wegen?

Trage wegen zijn paden of wegen bestemd voor niet-gemotoriseerd verkeer ongeacht hun juridisch kader. Wandelaars, fietsers en ruiters zijn de belangrijkste gebruikers.

Project “Trage wegen” van de gemeente

In maart laatsleden werden de voorzitters van adviesraden, verenigingen en scholen uitgenodigd op een informatievergadering. De gemeente lichtte toe welk werk er tot nu verricht is. Verder vragen ze onze medewerking. Tenslotte werden alle projectfasen in het kort toegelicht.

Fase 1 – inventarisatie (is achter de rug)

Medio 2012 stuurde de gemeente vrijwilligers op pad gewapend met een kaart en invulformulier. Op de kaart stonden alle gekende trage wegen. De kaart kwam tot stand op basis van luchtfoto's. Hieruit werden alle wegen gehaald die mogen gebruikt worden door gemotoriseerd verkeer. Daarna werden de wegen aangevuld op basis van de atlas der buurtwegen en nadien aangebrachte wijzigingen.

De gemeente beschikt nu over volgende gegevens:

- Een overzicht van alle trage wegen
- Is de trage weg nog zichtbaar op het terrein?
- Welke wegen zijn nog toegankelijk? Indien niet, waarom? Dit kan zijn omdat de weg afgesloten is, dichtgegroeid is, voorzien van een verbodsteken “private toegang”, ...
- Hoe breed is de weg: smaller of breder dan 2 m?
- Welke verharding heeft de weg?
- Maakt de weg deel uit van de atlas der buurtwegen?

Fase 2 – publieksbevraging (hier staan we nu)

De gemeente bevraagt nu alle verenigingen en scholen naar het huidige en gewenste gebruik van trage wegen. Welke trage wegen gebruiken we om functionele redenen zoals verplaatsingen naar het werk/school/sporthal, Welke wegen gebruiken we om recreatieve redenen (wandelen, fietsen, paardrijden).

De gemeente verwacht antwoord tegen eind juni 2014.

Fase 3 – visievorming

De informatie uit fase 1 en 2 wordt samengebracht.

Fase 4 – opmaken beleidsplan

Op basis van de visievorming worden prioriteiten opgesteld. De gemeente heeft enerzijds niet de bedoeling om alle trage wegen in Haacht open te stellen en te verbeteren, alleen diegene die recreatief of functioneel nuttig kunnen zijn. Anderzijds kan de gemeente niet alle geselecteerde trage wegen tegelijk aanpakken. Dit resulteert in een beleidsplan dat teruggekoppeld wordt met de verschillende gemeentelijke diensten:

- Toerisme: voor de opmaak van wandel- en fietskaarten, culturele routes
- Openbare werken: onderhoud van de trage wegen
- Sportdienst: mountainbikeroute
- Veiligheid van schoolomgevingen
- ...

Fase 5 – plannen en voorbereiden van concrete uitvoeringen ter realisatie van het beleidsplan

Kan een ‘verdwenen’ trage weg terug opengesteld worden? Zijn er fysieke hindernissen? Is er een overleg met aanpalende eigenaars gewenst of zelfs noodzakelijk? Wat moet er gebeuren op vlak van de inrichting? Stel een timing en budget op. (Er werd geen timing gegeven voor de uitvoering van de vervolgfases 3 tot 5.)

Kansen voor de natuurbeleving

Inventaris combineren met informatie van natuurgebieden

De inventaris van trage wegen kan aangevuld worden met mogelijkheden die onze natuurreservaten bieden. Zo staan de wandelroutes van het Haacht Broek niet op de trage wegenkaart. Verder beschikt Natuurpunt over heel wat percelen in het Schorisgat die in combinatie met een trage weg misschien kunnen leiden tot de uitbouw van een luswandeling in het Schorisgat.

Verbind luswandelingen

Haacht bevat vandaag vele interessante min of meer aangrenzende wandelgebieden: Antitankgracht, Haachts Broek, Schorisgat, Schoonbroek, Hooiberg, Dijlevallei. In elk gebied kan je een luswandeling voorzien. Door deze lussen met elkaar te verbinden krijgt men een enorme keuze aan lengtes van wandelingen.

Om dit mogelijk en aantrekkelijk te maken is het nodig om ontbrekende verbindingen in te vullen:

- Haachts Broek met Schorisgat
- Schoonbroek met het natuurgebied over de Leibeek in Boortmeerbeek
- Schoonbroek met de Hooiberg
- ...

Kansen (en bedreigingen) voor de natuur

Verbind natuurgebieden

De versnippering van de natuurgebieden is de grootste oorzaak voor de achteruitgang van de biodiversiteit. Via goed ingerichte trage wegen kan men natuurgebieden met elkaar verbinden en zo de versnippering tegengaan:

- Plantsoenbos in Tildonk met Kastanjebos in Herent
- Haachts Broek/Antitankgracht met natuurgebied in Werchter
- ...

De soort inrichting van de trage weg heeft een grote impact op de natuurwaarde

Hoe breed kan men de weg inrichten? In functie van de breedte kan men bloemrijke wegbermen en/of struiken voorzien. Reeds in het biodiversiteitscharter dat we in 2010 met de gemeente afsloten, werd gevraagd naar natuurvriendelijke inrichting van trage wegen.

Het is goed om een visie aangaande verharding van trage wegen of wegen in landbouwgebied uit te werken: de voorbije jaren heeft de gemeente veldwegen verhard met steenafval. Dit is nefast voor fietsers en wandelaars. Wandelaars gebruiken liefst onverharde wegen; fietsers liefst verharde wegen.

De breedte van de weg en de soort verharding hebben echter een grote impact op fauna. In de aangehaalde literatuurlijst achteraan dit artikel, kan je hierover meer informatie vinden.

Richt trage wegen in landbouwgebied zodanig in dat het gebied geschikter is voor akkervogels of vleermuizen

De toestand van akkervogels gaat dramatisch achteruit. Welke akkervogels wil men stimuleren? Vogels van het open akkerlandschap zoals veldleeuwerik, gele kwikstaart en kieviet, houden niet van hagen. Vogels van kleinschalig akkerlandschap zoals patrijs, geelgors, kerkuil en ringmus, houden wel van hagen en houtkanten. Hiermee houdt men best rekening bij de inrichting van trage wegen.

Vleermuizen volgen lijnvormige elementen en zijn gebaat met lijnvormige struiken.

Tot slot: wil je meewerken?

Trage wegen inrichten en vooral onderhouden, kost geld. De gemeente vraagt de mening van het publiek zodat ze de juiste prioriteiten kan stellen.

Wil je meewerken aan de publieksbevraging, surf dan naar onze website en stuur jouw gegevens door naar Luc_Bijnens@hotmail.com of Marleen.Devroye@haacht.be. Ook alle ideeën hoe trage wegen de natuur kunnen helpen, zijn welkom.

Atlas der buurtwegen

De atlas der buurtwegen is een kaart waarop alle buurtwegen zijn aangegeven. De atlas werd opgemaakt in het midden van 19e eeuw. Men wilde zo een inventaris bekomen van alle openbare wegen en van "private wegen met openbare erfdiensbaarheid". Latere wijzigingen, zoals, nieuwe, verplaatste of verdwenen wegen, werden niet op de kaarten zelf aangeduid, maar werden gepubliceerd op aparte leggers of in gemeenteraadsbesluiten.

Wegen die opgenomen zijn in de atlas der buurtwegen kunnen door de gemeente terug open gemaakt worden tenzij de aangelanden kunnen aantonen dat de weg 30 aaneengesloten jaren niet gebruikt werd. De bewijslast ligt bij de aangelanden.

Meer informatie

Een kaartje met alle trage wegen en het enquêteformulier vind je op onze website www.natuurpunthaacht.be.

Wil je meer weten, dan kan je terecht op:

- www.inbo.be/docupload/1966.pdf: Naar een goede praktijk voor beheer en inrichting van "trage wegen" in het landbouwgebied. Enkele suggesties vanuit ecologisch en landschappelijk perspectief.
- <http://www.trage-wegen-lijn.be/downloads/Leidraad-trage-wegenbeleidsep2009-web.pdf>
leidraad tragewegenbeleid: een beleidsplan opmaken en uitvoeren.
- http://www.landelijkvlaanderen.be/sites/default/files/PUB_1287_Onze_buurtwegen_juridisch_bekeken.pdf
f: onze buurtwegen juridisch bekeken.
- <http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen>: atlas der buurtwegen.
- <http://www.inbo.be/files/Bibliotheek/02/167602.pdf>: van de stakkers van de akkers naar de helden van de velden.
- Martin Hermy & Geert De Blust: Punten en lijnen in het landschap; een uitgave van Stichting Leefmilieu vzw / Kredietbank; uitgeverij Marc Van de Wiele, Brugge (zonder ISBN-nummer)

PADDENOVERZET 2014

Door het wisselvallige weer tijdens de maanden februari en maart wisten de padden en andere amfibieën niet wanneer over te steken. Bijgevolg zeer veel paddelaars, maar weinig padden op pad.

Bedankt aan alle paddelaars, indien u er niet bij was, volgend jaar is er opnieuw een paddenoverzet.

ALGEMENE VERGADERING, TERUGBLIK

Op 1 februari was het algemene vergadering, waar er werd teruggeblikt op 2013 en vooruitgekeken naar 2014.

WERKDAGEN NATUURPUNT HAACHT

KOM GEZELLIG SAMEN WERKEN EN GENIET DIRECT VAN HET RESULTAAT

Tijdens de pauze kan je gezellig bij babbelen:

ACTIVITEITEN

NATUUR EN ERFGOEDWANDELING ANTITANKGRACHT EN KASTEEL VAN ROOST 11 MEI OM 14u AAN DE HANSBRUG

Het kasteel van Roost was een kleine, rechthoekige waterburcht, waarvan de bouw teruggaat tot begin 14de eeuw. In de 19e eeuw werd het afgebroken. Op dit ogenblik zijn alleen delen van de buitenste slotgracht nog zichtbaar. Het noordelijke deel van de buitenste slotgracht is door de Antitankgracht doorsneden.

Deze antitankgracht is op zijn beurt een relict van de Tweede Wereldoorlog. Ze werd uitgegraven als onderdeel van de KW-linie. Dit was een verdedigingslinie die zich uitstrekte van Koningshooikt tot Waver en die opgetrokken werd om de pantserdivisie van het Duitse leger tegen te houden. Er zal echter nooit slag geleverd worden en na de Tweede Wereldoorlog werden de militaire dienstbaarheden opgeheven. Stilaan kreeg de natuur de overhand. Sinds 1998 is de Antitankgracht als monument en in 2001 definitief als natuurgebied erkend. Momenteel is het grootste deel van de gracht in beheer van Natuurpunt.

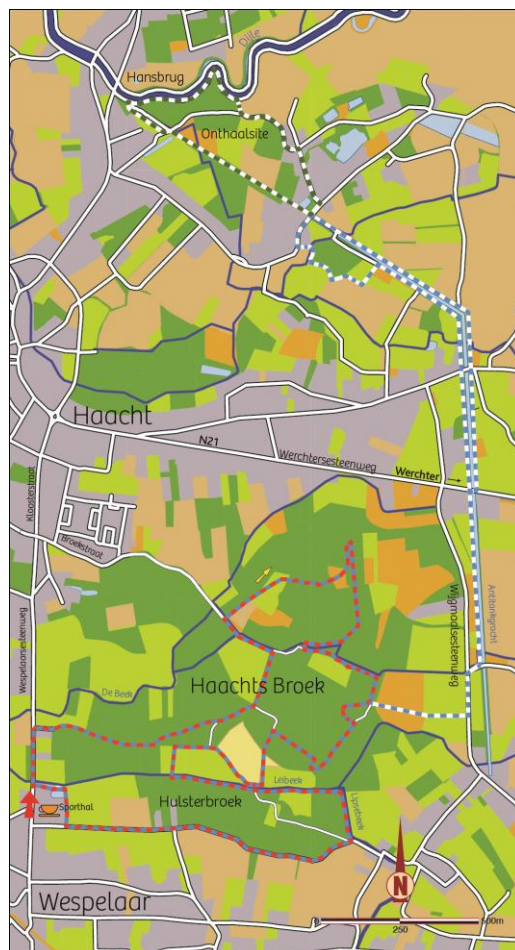
Eind 2005 werd samen met Natuurpunt, de gemeente Haacht, Hagok en de VLM besloten een natuurherinrichtingsproject te starten. Het doel was om de natuurwaarde van het gebied op te waarderen en een onthaalsite in te richten die de historische waarden (bunker, sluis, site van Roost ...) beter tot zijn recht zou doen komen. Delen van de lange gracht werden opgeruimd en door middel van dammen opgedeeld in kleinere watervolumes die 's zomers ook droog kunnen komen te staan. Het doel hiervan is deze delen visvrij te kunnen houden ten voordele van de amfibieën waaronder de kamsalamander. Bijkomend werden er tevens 2 poelen aangelegd. Na de deze herstel- en inrichtingswerken is het een prachtig natuurmonument geworden, rijk aan allerlei water- en oeverplanten, muurbegroeiing, amfibieën en vogels.

WANDELEN MET NATUURPUNT: TWEE MANIEREN

Wandelen in onze natuurgebieden kan op twee manieren: u bent natuurlijk eerst en vooral erg welkom op onze geleide wandelingen. Onder begeleiding van een erkende natuurgids wordt een vast traject (namelijk de afgeplande wandeling die vertrekt én aankomt aan de sporthal in Wespelaar) afgelegd langs de knapste plaatsjes in onze reservaten. U steekt heel wat op van planten- en dierenleven en over het beheer van onze reservaten alsook over de algemene werking van Natuurpunt Haacht. Soms zijn de wandelingen thematisch en gaan ze bijvoorbeeld uitsluitend over paddenstoelen, planten of vogels...

De activiteitenagenda vindt u op onze website <http://www.natuurpunthaacht.be> én steeds in deze nieuwsbrief.

Anderzijds kan u natuurlijk ook zelfstandig wandelen. U bent dan vrij in uw vertrekur en duur van de wandeling. Op onze website kan u een wandelkaartje (zie hiernaast) voor het Haachts Broek downloaden. De wandeling op het kaartje is dezelfde als deze die op terrein is afgepland. Ideaal dus om niet langer te verdwalen in het avontuurlijke Haachts Broek!

Nieuws.brief

ACTIVITEITENKALENDER 2014

EXCURSIES

- 11/05: Focusactiviteit: (Kam)salamanderwandeling Antitankgracht, vertrek 14u, brug over Dijle, Keerbergsesteenweg Haacht, gidsen: Richard en Steven
- 22/05: Avondwandeling Tildonk, vertrek 19u, kerkhof 7de liniestraat Tildonk, gids Luc
- 15/06: Florawandeling Haachts Broek, vertrek 14u, parking sporthal Wespelaar, gids: Bes.
- 30/08: Nacht van de Vleermuis
meer info volgt
- 12/10: Paddenstoelenwandeling Haachts Broek, vertrek 14u, parking sporthal Wespelaar, gids: René
- 09/11: Vegetarische eetdag
- 15-16/11: Dag van de Natuur
meer info volgt.

WERKDAGEN

Zaterdag 3 mei	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 7 juni	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 6 september	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 4 oktober	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 1 november	werkdag vanaf 13u30
Zaterdag 6 december	werkdag vanaf 13u30

De eerste zaterdag van de maand staat er meestal een werkdag op het programma in een van onze gebieden, iedereen is van harte welkom om handje te komen helpen! Om de juiste plaats van afspraak en het uur te kennen neem je best contact op met Johan De Meirman via info@natuurpunthaacht.be of 0476/24.94.24

www.natuurpunthaacht.be

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan!